

ЕЛЕМЕНТИ ПОПУЛАРНЕ КУЛТУРЕ У НАСТАВИ КЊИЖЕВНОСТИ И ЕНГЛЕСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА: СЛУЧАЈ ЛЕОНАРДА КОЕНА

Сажетак: Насупрот мишљењу великог броја теоретичара културе из друге половине XX века да популарна култура одражава ставове доминантне класе, Џон Фиск сматра да популарна култура представља културу коју стварају потчињени чланови друштва док се боре против своје потчињености, те да само они као конзумери културе могу да популаризују одређене културне кодексе (Фиск, 1989). Друштвене потребе и индивидуалне аспирације уско су испреплитане у оквиру културе тако да се производи популарне културе могу употребити у процесу образовања младих. Музика је сегмент културе најприступачнији младима без обзира на године и ниво образовања будући да им се обраћа њима лако препознатљивим језиком. У случају књижевног и музичког стваралаштва Леонарда Коена, поред лексике и граматичких структура које студенти енглеског као страног језика уче ради побољшања језичке компетенције, немогуће је а не осврнути се и на Коенове уметничке ставове који његову поезију сврставају у ред песничких великана XX века.

Кључне речи: популарна култура, језичка компетенција, културни кодекси

1. Поп култура: покушај дефиниције и основне карактеристике

На самом почетку своје студије *Разумевање популарне културе* (1989), Џон Фиск наводи пример значајног утицаја елемената популарне културе у свакодневном животу: наиме, од стотину двадесет петоро студената који су тога дана слушали његово предавање, њих стотину осамнаест је носило фармерице, а преосталих седморо студената је истакло чињеницу да фармерице имају и да их радо носе, само да се погодило да их тог дана нису обукли. Фиск користи овај пример из популарне модне индустрије као увод у разматрање важности различитих културних производа – филмова, телевизијских програма, поп музике, итд. – у свакодневном животу појединца, конзумента популарне културе. Популарност и широка распрострањеност одређених културних производа утиче на стварање тзв. културних кодекса, као што се види из претходног примера са џинсом, где он постаје модни културни кодекс

млађе популације. (Имајући у виду да је Фискова студија настала пре тридесетак година, тинејџери о којима је писао су у међувремену постали озбиљни средовечни људи, а џинс никада није престао да буде њихов модни избор, тако да слободно можемо рећи да данас џинс представља главни модни културни кодекс не само млађе, већ популације уопште.) Овај пример може да нам послужи као добар увод у разрађивање значаја идеја везаних за различите видове популарне културе, са посебним освртом на популарну музику, ради побољшања разних стратегија учења енглеског као страног језика.

Опште је позната чињеница да приликом учења страног језика, студенти не проучавају само морфологију, фонетику, синтаксу, вокабулар и граматику тог језика, већ и традицију, историју, навике и обичаје, једном речи културу заједнице чији језик желе да усвоје. Штавише, до побољшања језичке компетенције студената страних језика највише долази уколико су изложени систематском упоређивању и истицању сличности и разлика између језичких и културолошких облика у матерњем и циљном језику. Тако сами наставници имају могућност да креирају курсеве страних језика, јер сами предвиђају проблематичне језичке и културолошке концепте приликом усвајања страног језика (Ладо, 1957).

Култура је пре свега друштвени феномен, јер облици којима се исказује постоје у оквиру заједнице у којој појединци живе. Међутим, осим друштвеног, културни феномен се заснива на још једном важном аспекту – индивидуалности појединца (Илић, 1991: 7). Управо на овој дихотомiji почива разлика између два основна приступа дефиницији културе. С једне стране, поставља се питање да ли је култура само огледало људске природе, само један облик артикулисања људских жеља и интересовања, и уколико јесте, да ли културне институције представљају рационалан и прагматичан производ, створен како би се задовољиле утилитаристичке побуде појединаца, или оне рефлектују одраз људских тежњи, интуицију и имагинацију. С друге стране, преовлађује мишљење да се човек рађа као *tabula rasa*, те га у потпуности обликује култура, а људски живот онда заправо представља процес акултурације, при чему су сви природни инстинкти појединца сузбијени, а сви културни обрасци наслеђени и научени (Илић, 1991: 7).

Без обзира којој ћете се страни приклонити, очито је да су потребе друштва и жеље појединаца испреплитане у оквиру културе, тако да културни производи могу да нађу улогу у процесу учења младих људи пошто се у њима ствара осећај не само припадања одређеној култури, већ и стварања исте (Хач, 1979). Савремене дефиниције културе, заправо, обухватају идеје, принципе и концепте онога што се широко гледано може класификовати као појам уметности уопште (књижевност, музика, архитектура, дизајн, штампани и електронски медији, итд.), без обзира на то да ли су пре свега сконцентрирани на образовне, естетске или забавне категорије. Појам културе такође обухвата и производе који се користе у сврху испуњавања слободног времена – одећу, аутомобиле, разне техничке уређаје и сл. Још један значајан

аспект културе чини и проток информација, не само у облику штампаних и електронских медија, већ као коначан производ природних и друштвених наука, али и народних умотворина, а културне вредности преношења информације у њеним различитим облицима могу бити политичке, друштвене и естетске (Фиск, 1989).

Фиск такође истиче чињеницу да је популарна култура била често на мети напада као веома опасан масовни феномен, те да се често „висока“ култура, без обзира на њену елитистичку концепцију, тј. приступачност одређеном броју људи са високим образовањем и често аристократским пореклом, била вреднована као једина права верзија овог појма. Па ипак, сама чињеница да популарна култура представља естетски израз већег дела популације показује да она не може да се дефинише искључиво као савремена комерцијализована напаст, већ да сваки појединац има право да се одлучи да ли се више проналази у популарној или високој култури. Тако да се идеја тзв. културне демократије сама намеће као аргумент против проблематичног става да само културни експерти знају шта је добро за човека и друштво уопште. Питање на коме Фиск инсистира у својој студији (1989) јесте колики је заправо значај популарне културе у савременом друштву, да ли она има способност да глорификује или критикује устаљене друштвене вредности и обичаје и да ли, на било који начин и у било ком облику, може да утиче на субверзију друштвеног система. Будући да популарна музика представља аспект популарне културе који је најприступачнији млађој популацији, циљ овог рада представља покушај да се дође до одговора на ова питања из перспективе музичког и песничког стваралаштва једног од најпознатијих и најомиљенијих кантаутора данашњице, Леонарда Коена.

2. Песничко и музичко стваралаштво леонарда коена: елементи поп културе у настави књижевности и културологије

Пре него што се усредсредимо на анализу неких песама из Коеновог опуса које су веома погодне за илустровање одређених језичких образаца, морамо да напоменемо да је окосница стваралаштва Леонарда Коена управо свест о западном друштву које као приоритет у свим својим аспектима истиче значај материјалног и наводи акумулацију економских и финансијских средстава, као и стварање јаког тржишта са акцентом на махнитом и безобзирном конзумерству. У таквом друштву, које је пре свега оријентисано на профит и материјалне вредности, главно интересовање представља идеја која се може појаснити концептом који је дефинисао Ф. Р. Ливис у својој студији *Две културе? Значај лорда Сноуа* (1972) – „више џема сутра“. У одговору на ставове С. П. Сноуа изречене у студији *Две културе и научна револуција* (1959), који је мишљења да људи у савременом друштву живе у два различитим културама које су одвојене, а које он дефинише као уметност и науку, притом дајући

приоритет науци, јер само научним методама може доћи до повећања производње, а самим тим и побољшања начина живота, Ф. Р. Ливис истиче да ова врста филозофије води до немогућности схватања разлике између богатства и благостања, јер се сматра да се акумулацијом материјалних добара којих никада није довољно (отуд и термин „више џема сутра“) може остварити сми-саони живот, пун благостања које се по овом схватању идентификује са богатством (Ливис, 1972). Ф.Р. Ливис истиче да је основна карактеристика већине конзумера популарне културе духовно слепило, у коме, нажалост, нема места за доношење онога што би Вилијем Голдинг назвао „вредносним судовима“ (Голдинг, 1974: 128), тј. потенцијалом за стварањем аутентичног креативног израза и критичких ставова према конзумерски оријентисаном друштву и култури.

Едвард Бонд, један од наистакнутијих књижевника данашњице, у својим *Белешкама о имагинацији* (2003) види излаз из духовног слепила конзумерске културе у препознавању значаја књижевног језика у комуникацији и размени идеја. Највећи проблем модерног човека је, сматра Бонд, недостатак имагина-тивне способности. Некада су људи веровали у култ стварања нових прича, које су доприносиле стварању моралног кодекса, нових обичаја и веровања, а све зарад утопијске наде у боље сутра и схватања значаја сопствене егзистенције. Данас смо сведоци изумирања овог култа, а уместо задовољавања основних егзистенцијалних потреба, конзумерско друштво нас обасипа лажним приви-дом могућности избора, који нас само удаљавају од остваривања праве сврхе постојања и животне сатисфакције: „Што више имамо оно што желимо, мање добијамо оно што нам је заиста потребно“ (Бонд, 2003: 30). Бонд је мишљења да је некада, када је било довољно само задовољити основне егзистенцијалне потребе, наша имагинативна способност била на врхунцу, а данас је ситуација у потпуности обрнута – егзистенција нам није доведена у питање, али је зато способност имагинације озбиљно угрожена, „данас говоримо истим речима, али другачије слушамо једни друге“ (Бонд, 2003: 25). Због тога Бонд сматра да је, уместо да се водимо личним интересима, потребно да се реконструише и поново изгради колективна одговорност и свест о бољем друштву, што је идеја која нас приближава песничком стваралаштву Леонарда Коена.

Сврха овог рада јесте да се осим примера из поезије Леонарда Коена који могу да послуже за учење разноврсних језичких структура на часовима енглеског као страног језика, а које ће претежно бити заступљене у другом делу рада, покаже да његово стваралаштво доста говори о популарним трен-довима савременог друштва и њиховим штетним последицама на емотивну и моралну интелигенцију модерног човека, у складу са ставовима Ливиса, Голдинга и Бонда, о којима је већ било речи. Одабир песама обухвата неке од најранијих Коенових песничких визија („Прича о Исаку“, 1969), до оних које је Коен написао инспирисан општим дешавањима на новијој политичкој сцени („Демократија“, 1992), у којој доминира његова искрена забринутост за будућност човечанства.

„Прича о Исаку“ говори о разлици између привида и стварности у реторици и пракси која се односи на рат у Вијетнаму. Ова песма не представља само критику рата у Вијетнаму, већ било које врсте насиља које се спроводи ради тзв. узвишених циљева који представљају део модерне полотичке реторике, нпр. ширења демократије по свету. Зато је ова песма, без обзира на то што је настала 1969. године, заправо културолошки применљива на сличне облике насиља које се стално понављају по већ утврђеном обрасцу (рат у Заливу 1991. године, бомбардовање Југославије 1999. године, рат у Ираку 2003. године, итд.). Леонард Коен, пелагијски визионар популарне културе, оштро критикује спремност друштвеног система да уништи невиност и људскост у човеку и да ствара послушнике испраних мозгова и инсистира, попут Бонда, на важности отпора деструктивној култури. У песми се говори о човеку који слепо следи образац водеће идеологије и доживљава је као библијску визију, што га, постепено, води до губитка својих младалачких идеала, принципа и људског интегритета, које се, симболично, у песми материјализује кроз чин насиља – убиства човека. Поредјећи га са лешинаром, песник диже свој глас у побуну против овакве деструктивне праксе савременог друштва и захтева да сва убиства треба да престану у име Христа, имајући за циљ да подсети слушаоце на оригиналну хришћанску поруку о љубави и милости, данас углавном заборављену и запостављену:

Ви који сада градите олтаре
 Да би ову децу жртвовали
 Не смете то више да радите.
 Образац није визија
 А вас никада није кушао
 Ни демон, ни Бог...
 Када све постане само прашина
 Помоћи ћу ти, ако морам,
 Убићу те ако могу.
 Смилуј се униформи,
 Човека мира или човека рата.¹

Леонард Коен је један од многобројних представника поп културе, који је, попут претходно поменутих Ф. Р. Ливиса, Вилијема Голдинга и Едварда Бонда, у свом стваралаштву истраживао деструктивну културну праксу западног друштва која за трагичне последице има насиље, страх и сукобе. Леонард Коен испитује културни феномен у коме долази до сакаћења људског потенцијала, а истовремено истражује и могућности повратка изворном учењу Сократа и Пелагија – учењу заснованом на потпуној самоспознаји и вери у људску доброту. Његов закључак је да исконска потреба човека да буде вољен не може системски да се индоктринира. Нажалост, наставници не врше своју главну улогу – они уче људе мржњи као основи преживљавања, док је ученику из Коенове песме потребан само загрљај:

¹ <http://leonardcohenfiles.com/album2.html>

Упознао сам човека који се изгубио
 На неком месту које је требало пронаћи
 Прати ме, рече мудрац,
 Али он остаде иза мене...

Свуда сам видео само мржњу
 На сваком послу, на сваком лицу,
 Неко ми рече, пожели нешто,
 А ја пожелех загрљај...²

У песми „Прошлогодишњи човек“ из циклуса *Песама о љубави и мржњи*, ученик који је жудео за љубављу, сада ратник на бојишту, изражава жељу да се врати изворна Христова доброта и напушта бојиште, јер он није ратник већ љубавник, и одбија да се приклони мудрости системског „мудраца“, Командира, „који ради за јенки доларе“. (<http://leonardcohenfiles.com/album5.html>)

У песми „Рат постоји“, Коен отворено говори и о феномену самонаметнуте амнезије и масовног негирања да се ствари назову правим именом. У савременом друштву, рат или било која друга врста насиља представља једну од неизбежних животних чињеница, јер се таква идеологија, која се заснива на неједнакости, пропагира кроз медије, који инсистирају на концепту демократије, правичности и једнакости, и постаје део свакодневнице модерног човека који је углавном не доводи у питање, већ је схвата здраво за готово:

Постоји рат између богатих и сиромашних
 Рат између мушкарца и жене.
 Постоји рат између левице и деснице,
 Између белих и црних,
 Између парних и непарних...³

Будућност, Коенов најполитизованији албум, обухвата песме „Будућност“, „Чекајући чудо“, „Химну“ и „Демократију“, које су прилично песимистичне и даље се баве проблемом друштвене неједнакости:

Ништа што можеш да урадиш
 Кад знаш да су те преузели.
 Ништа што можеш да урадиш
 Када молиш за мрву хлеба.⁴

Почетни стихови песме „Будућност“ осликавају трагично стање у коме се савремени човек налази, због недостатка храбрости да одабере љубав као главни животни принцип. Уместо да брине и воли друге, у већини случајева бира да буде егоистичан и ауторитаран, али зато и сам, кад се угасе светла, свестан своје самоће и усамљености, постаје огољен и прогоњен својом жељом да доминира:

² <http://leonardcohenfiles.com/album1.html>

³ <http://leonardcohenfiles.com/album5.html>

⁴ <http://leonardcohenfiles.com/album10.html>

Врати ми моју изгубљену ноћ
 Моју собу са огледалима, мој тајни живот
 Самотно је овде
 Никог немам да мучим
 Подај ми апсолутну контролу
 Над сваким живим бићем
 И лези поред мене, драга,
 То је заповест!⁵

Као резултат издаје основних начела доброте и хуманости, песник визионарски напомиње да је имао прилику да завири у будућност и да нема наде јер ће западни кодекс вредности нестати, а са њим и принцип хуманости и концепт приватних, индивидуалних избора, а људи ће постати фантоми и духови старог света. Уколико људи не постану свесни својих грешака и покају се, уколико не застану да размисле о колизији између значења Хирошимае и изворног учења Исуса Христа, ништа се неће суштински изменити, а животи невиних ће и даље бити узалуд изгубљени:

Видео сам како се нације уздижу и падају
 Чуо сам њихове приче, чуо сам их све
 Али љубав је једини начин да се преживи

Дај ми Христа
 Или ми дај Хирошиму
 Уништи још један фетус
 Ионако не маримо за децу.⁶

У „Химни“, Коен иронично употребљава симбол голунице, који у савременом друштву за разлику од њеног основног значења невиности, чистоте и мира, сада постаје синоним робе која има одређену тржишну вредност. Још једном напомиње, у стилу великог енглесног романтичара Вилијама Блејка, да се светост свега што живи данас издаје, као и да се њоме тргује зарад лажног схватања слободе:

Ах, ратови, они ће
 Поново да се воде
 Света голуница
 Поново ће је ухватити
 Купити и продати
 Па опет купити
 Голуница никад није слободна...⁷

У песми „Демократија“, Коен пореди савремено америчко друштво са пустињом, а живот просечног Американца постаје метафора за безначајно

⁵ <http://leonardcohenfiles.com/album10.html>

⁶ <http://leonardcohenfiles.com/album10.html>

⁷ <http://leonardcohenfiles.com/album10.html>

и беживотно бивствовање. То су они, тврди Коен, који живе у анархији коју воле да називају демократијом:

Она долази са тугом на улици
 Тог светог места где се све расе сусрећу
 Са суицидалном кукњавом
 Која допире из сваке кухиње
 Која одређује ко ће да служи, а ко ће да једе.
 Из извора разочарања
 Поред којих жене клече и моле
 За милост Божију у пустињи овој
 И пустињи оној далекој:
 Демократија долази у Америку.⁸

Након визионарског увида у природу најважнијих проблема модерног конзумерско-демократског друштва, оличеном у Сједињеним Америчким Државама, Леонард Коен истиче да ће нажалост и он, попут већине људи, потражити решење овог проблема у „безнадежним малим екранима“:

Сентименталан сам, ако знате на шта мислим
 Волим земљу, али не могу да поднесем призор.
 А нисам ни левичар ни десничар
 Само остајем код куће вечерас,
 И губим се у том безнадежном малом екрану...⁹

Ипак, сама чињеница да је песник подигао свој глас против неправде у модерном друштву, говори о Коеновој спремности да се бори против неправде тако што ће стварати поезију коју би Едријен Рич, савремена америчка песникиња, окарактерисала као дисидентску – „поезију која не поштује разлике између приватног и општег, себе и других; поезију која гуши тишину и говори у име оних који су ућуткани... поезију која узвраћа истом мером и која је део света, а не само његово огледало“ (Рич, 2009: 130). Зато безнадежни мали екрани о којима пише Леонард Коен треба да послуже као позив за побуну против устаљеног начина живота који се сервира преко глобалних медија – они представљају Коенов отворени позив да се свет у коме живимо промени. Улога уметника у модерном друштву јесте, како тврде Леонард Коен, Едријен Рич и Едвард Бонд, да оствари везу са онима који су обесправљени. Постоји нешто у тим људима што измиче пажњи масовне културе, а улога правог уметника је да то открије и да им помогне. Гледано из ове перспективе, права уметност никада не може бити одвојена од акутних друштвених криза. У овом делу рада анализирали смо само један од аспеката поетског стваралаштва Леонарда Коена који може да послужи као добра илустрација утицаја и значаја популарне културе на часовима књижевности и културологије, нарочито имајући у виду дефиницију и основне карактеристике популарне културе

⁸ <http://leonardcohenfiles.com/album10.html>

⁹ <http://leonardcohenfiles.com/album10.html>

Џона Фиска, о којима је било речи на самом почетку овог рада. У последњем делу рада усредсредимо се на оне елементе из стваралаштва Леонарда Коена које могу да се примене у настави енглеског као страног језика.

3. Песничко и музичко стваралаштво леонарда коена: елементи поп културе у настави енглеског као страног језика

Музика представља сегмент популарне културе који је највероватније најинтересантнији млађој популацији. Пошто је најапстрактнија од свих врста уметности, музика је такође и веома моћно оруђе у преношењу разноврсних идеја млађој популацији, јер им пре свега помаже да боље разумеју језик песама, што је најприменљивије у случају популарне музике. Због тога међу методичарима језика преовлађује мишљење да речи популарних песама могу да се искористе као део редовних вежбања на часовима енглеског као страног језика, како би побољшале ниво језичког знања студената, а и ради увођења нових језичких партија, нарочито граматике и вокабулара.

У овом делу рада навешћемо примере неких Коенових песама који могу да послуже у сврху презентовања и усвајања одређених језичких структура на часовима енглеског као страног језика. Изабране песме су у складу са идејама које смо обрађивали у претходном делу рада и тичу се Коенових уметничких ставова у вези са правцем у коме се креће савремено друштво. Прва песма, „Алелуја“, настала је 1984. године, али је због свог субверзивног карактера и оштре критике модерног, али пре свега, америчког друштва, била забрањена за емитовање у САД. Тада је Леонард Коен углавном наступао по Канади и Европи. До веће популаризације ове песме долази 2007. године, када је један од музичара млађе генерације, Џеф Бакли, препевао и осавременио аранжман ове Коенове песме, приближавајући је на тај начин данашњој млађој популацији и показујући, притом, значај, трајање и незастаревање субверзивних вредности о којима је Коен својевремено говорио на данашњи тренутак.

Друга песма, „Сузан“, представља једну од најпопуларнијих песама Леонарда Коена, која као главну тему има песничко схватање љубави и опчињеност младом девојком. (Ова песма представља благи искорак у односу на тематику субверзије модерне културе коју смо излагали у раду, али је веома корисна због уочавања најчешћих проблема младих људи, без обзира на време када је написана.) Иако је настала током шездесетих година прошлог века, ова песма је и данас веома популарна и нарочито пријемчива за илустровање млађој популацији, због могућности идентификације са песничким проблемима.

Следе примери најучесталијих језичких вежбања који помажу даљи развој језичке компетенције студената енглеског као страног језика: multiple choice exercise и fill-in-the blanks exercise.

Hallelujah

1. Multiple choice exercise:

Baby, _____ here before

- I'm been
- I've been
- I'd been

I know this room, I've walked _____

- this flower
- this before
- this floor

I _____ alone before I knew you

- use to live
- use to living
- used to live

Yeah, I've seen _____ on the marble arch

- your flat
- your flack
- your flag

But it isn't love, love is not some kind of _____

- a victory march
- a victory match
- a victory much

Though it's a cold and it's _____ Hallelujah

- a broken
- a broke
- a brooding

CHORUS: Hallelujah. Hallelujah. Hallelujah. Hallelujah.

There was _____ when you let me know

- a time
- a dime
- a thyme

What's really _____ below

- going in
- going down
- going on

Ah but now, you never _____, do you?

- slow it to me
- stow it to me
- show it to me

I remember _____ in you

- when I grooved
- when I moved
- when I approved

_____ she was moving too

- The holy grove
- The holy love
- The holy dove

And _____ we drew was Hallelujah

- every single death
- every single heath
- every single breath

CHORUS: Hallelujah, Hallelujah, Hallelujah, Hallelujah

Maybe _____ a god above

- There is
- Their is
- They're is

As for me, all I've ever _____ from love

- seem learning
- seem learn
- seem to learn

Is how to shoot at someone _____

- who outbid you
- who outdid you
- who outdrew you

It's not _____ that you hear tonight

- a complete
- a compote
- a complaint

It's not _____ of someone who claimed to have seen the light

- the laughter
- the ladder
- the latter

It's a cold, and it's _____ Hallelujah

- a lonesome
- a lonely
- an only

CHORUS: Hallelujah, Hallelujah, Hallelujah, Hallelujah

I did my best... _____

- it wasn't such
- it wasn't which
- it wasn't much

I couldn't feel, so I learned _____

- to teach
- to touch
- to attach

I told _____. **I didn't come all this way to fool you**

- the true
- the truth
- the truly

Even though it all went _____

- long
- along
- wrong

I'll stand right here before _____

- the Lord of song
- the Lord of wrong
- the Lord along

With nothing _____ **but Hallelujah**

- on my touque
- on my torque
- on my tongue

CHORUS: Hallelujah, Hallelujah, Hallelujah, Hallelujah

2. Fill in the Blanks exercise:

Well, I heard there was a secret.....
 That David and it pleased the Lord
 But you don't really care for....., do you?
 Well this:
 The fourth, the fifth
 The..... and the.....
 The baffled kingHallelujah
 Hallelujah, hallelujah, hallelujah
 Your faith was strong but you needed.....
 You saw her bathing on the.....
 Her beauty and the moonlight..... you
 She tied you to her kitchen.....
 She broke your throne and she cut your.....
 And from your lips she..... Hallelujah

Hallelujah, hallelujah, hallelujah

Baby I've.....here.....
 I'vethis room and I've...this floor (you know)
 I used to live alone.....I knew you
 And I've seen your.....on the marble arch
 And love is not a
 It's a And it's a

Hallelujah, hallelujah, hallelujah

Chord, hair, been, composing, before, flag, it goes like, drew, drew, played, chair, seen, broken, victory march, above, outdrew, proof, before, music, broken, walked, major lift, shoot, cry, light, cold, seen, let me know, roof, below, cold, hear, never show, when, minor fall, holy dove, overthrew, breath, love

Suzzane Takes You Down

1. Multiple choice exercise:

You can _____ the boats go by

here seer hear

You can _____ the night beside her

friend spend tend

And just _____ you mean to tell her

wen when then

And she _____ the river answer

gets sets lets

You've always _____ her lover

tin been pin

And you _____ to travel with her

want detente savant

And you _____ to travel blind

font detente want

For you've _____ her perfect body with your mind

touched judged debauch

When He _____ upon the water

talked balked walked

And He _____ a long time watching

spent tent dent

2. Fill in the Blanks exercise:

A: Suzanne takes you down to her place near the river

You can hear the boats go by

You can the night beside her

And you know, she's half crazy

It's why you want to be there

She you tea and oranges

That all the way China

And when you mean to her

You have no love to her

She gets you on her wavelength

And she lets the answer

You've always been her lover

And you want to travel her

And you want to blind

And she will trust you

For you've her body with your mind

Jesus was a sailor

When He walked upon the water

And He spent a long time watching

From His wooden tower

And when He knew for certain

Only drowning men could see Him

He said, "All men will be sailors then

Until the sea shall free them"

But He, was broken

before the sky would open

Forsaken, human
 He sank beneath wisdom a stone
 And you to travel with him
 You to blind
 And you know he will find you
 For he's touched your perfect body with his mind
 takes your hand now
 And she you to the river
 She is wearing rags and feathers
 Salvation Army counters
 And the sun pours down like honey
 On our, our lady of the harbor
 She shows you where to look
 Among the and the flowers
 There are heroes in the seaweed
 There are children in the morning
 They are leaning out for love
 And they lean that way forever
 While Suzanne holds the mirror
 And you want to travel with her
 You to blind

And you know she'll find you

For she's your perfect body with her mind

B: Suzanne takes you down
to her place near the _____
You can hear the boats go by
You can spend the night beside her
And you know that she's half crazy
But that's why you want to be there
And she feeds you tea and oranges
That come all the way from _____
And just when you mean to tell her
That you have no love to give her
Then she gets you on her wavelength
And she lets the river _____
That you've always been her lover
And you want to travel with her
And you want to travel blind
And you know that she will trust you
For you've touched her
perfect body with your _____.

And Jesus was a sailor
When he walked upon the water
And he spent a long time watching
From his lonely wooden _____
And when he knew for certain
Only drowning men could see him
He said "All men will be sailors then
Until the sea shall free them"
But he himself was broken
Long before the sky would open
Forsaken, almost _____
He sank beneath your wisdom like a stone
And you want to travel with him
And you want to travel blind
And you think maybe you'll trust him
For he's touched your
perfect body with his mind.

Now Suzanne takes your hand
And she leads you to the river
She is wearing rags and f _____

From Salvation Army counters
 And the sun pours down like honey
 On our lady of the harbour
 And she shows you where to look
 Among the garbage and the flowers
 There are heroes in the seaweed
 There are children in the morning
 They are leaning out for love
 And they will lean that way forever
 While Suzanne holds the _____
 And you want to travel with her
 And you want to travel blind
 And you know that you can trust her
 For she's touched your
 perfect body with her mind.

4. Уместо закључка

Из наведених примера можемо да изведемо закључак да студенти енглеског као страног језика могу да развију и побољшају свој ниво језичке компетенције слушајући примере популарних песама на часовима страног језика, као и решавајући језичка вежбања која су заснована на тим популарним песмама. И на самом крају, не можемо а да се не сложимо са једним од социолога популарне културе, Џеромом Евансом, који тврди да се у примерима популарне културе на часовима лако могу уочити теме попут љубави, патриотизма, смрти, субверзије устаљеног система вредности и сл., које поред усавршавања граматике и вокабулара, обогаћују знање студената из домена књижевности и културе (Еванс, 2004: 34–38).

Литература

- Bond, E. (2003). *Notes on Imagination*. London: Methuen Contemporary Dramatists.
- Cohen, L. *Albums*. <http://leonardcohenfiles.com/albums.html> (приступљено септембра, 2012)
- Evans, J. (2004). From Sheryl Crow to Homer Simpson: Literature and Composition through Pop Culture. *English Journal* 93.3, 34–38.
- Fiske, J. (1989). *Understanding Popular Culture*. London: Routledge.
- Golding, W. (1974). "On the Crest of the Wave". *Hot Gates*. Faber and Faber.
- Hač, E. (1979). *Antropološke teorije*. Beograd: BIGZ.
- Ilić, M. (1991). *Sociologija kulture i umetnosti*. Beograd: Naučna knjiga.
- Lado, R. (1957). *Linguistics across Cultures: Applied Linguistics for Language Teachers*. Michigan: University of Michigan Press.

Leavis, F.R. (1972). *Nor Shall my Sword: Discourses on Pluralism, Compassion and Social Hope*. London: Chatto and Windus Ltd.

Rich, A. (2009). *A Human Eye: Essays on Art in Society, 1997–2008*. New York: W.W. Norton.

Milena M. Kostić, Ljiljana Janković

ELEMENTS OF POP CULTURE IN TEACHING LITERATURE AND ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE: THE CASE OF LEONARD COHEN

Summary: According to John Fiske, popular culture is the culture of the subordinated as they actively resist their subordination: "Popular culture is made by various factions of subordinated or disempowered people out of the resources ... that are provided by the social system that disempowered them" (Fiske, *Reading the Popular*, 1989). The social needs and individual aspirations are closely intertwined within a culture thus making it possible to use the products of culture, pop culture in particular, when teaching young people. In that way they become aware of their belonging to a particular culture while creating it at the same time. Music represents a segment of culture which appears to be most appropriate for young people of all ages and levels of education, especially rock music which addresses young people in their own easily recognizable language and expressions. In the case of the literary and music career of Leonard Cohen, apart from the lexical and grammatical structures that the students of the English as a foreign language study for the sake of enhancing their language competence, it is impossible not to analyze Cohen's main literary ideas that make him one of the major literary figures of 20th century and use them as a valid supplement to the teaching material in class.

Key words: popular culture, language competence, culture codes